

DE L'EXILI I LA LLUITA

Recalls Beach

2 0 2 1
CASA DE CULTURA

DE L'EXILI I LA LLUITA

DE L'EXILI I LA LLUITA

2 0 2 1
CASA DE CULTURA

ÀREA DE CULTURA / AJUNTAMENT D'ALCOI

President: Antoni Francés, Alcalde d'Alcoi
Coordinació: Raül Llopis, Regidor de Cultura

ARTS PLÀSTIQUES

CONSELL ASSESSOR:

Armand Alberola
Manuel Boix
Romà de la Calle
Fernando Castro
Carles Cortés
Miquel Navarro
Santi Pastor
Josep Sou
Feliu Ventura
Vicent M. Vidal

DIRECCIÓ:

Antoni Miró

Edita: Ajuntament Alcoi
© Dels autors
© AMB-Disseny
© Ajuntament d'Alcoi
Maquetació: AMB i AGA
Dipòsit legal: A 236-2021
Gràfiques Alcoi S.L.U.

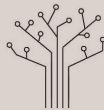

AJUNTAMENT D'ALCOI

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE
AJUNTAMENT D'ALCOI

ELS AUTORS CEDEIXEN VOLUNTARIAMENT ELS DRETS DE REPRODUCCIÓ

Forò per la Memòria
Històrica i Democràtica
a Cocentaina

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
ALCOI
MUSEU D'ARTS
DE VALÈNCIA

ALCOI
capital cultural
valenciana 2021

L'APORTACIÓ DE L'ART A LA MEMÒRIA

En una societat que pretén ser avançada i moderna com la nostra, no cap un buit historiogràfic com el que hem tingut, i encara tenim, sobre la Memòria Històrica i Democràtica. Tanmateix, sembla que moltes actituds van canviant i s'ha obert una nova etapa on comencen alguns sectors a admetre errors comesos. Tot i així, hem d'anar més lluny fins que reconeguem plenament la dignitat dels que foren vençuts incondicionalment de manera humiliant.

Em començat la tercera dècada del segle XXI i, és per això, que tots hem de fer una reflexió i esforçar-nos per fer un profund anàlisi d'aquella etapa fosca de la nostra història. En eixa tasca estem el Fòrum per la Memòria Històrica i Democràtica a Cocentaina.

Recuperar la Memòria és una activitat sociocultural que es pot manifestar mitjançant moltes facetes i caben tota classe de persones. Volem donar-li un caràcter transversal, perquè no cap d'altra manera. El buit històric que ens va deixar el franquisme afecta a tothom i cal continuar reivindicant-lo. Després de més de 40 anys d'haver acabat amb la dictadura, hem d'anar descobrint d'una manera pedagògica el que va suposar els anys 30 del segle passat i les dècades de dictadura. Analitzar el que fou la República, la Guerra Civil i el franquisme, és un deute que tenim pendent i no podem ajornar-ho per més temps.

Justament, el mateix s'ha fet fa uns dies a Muro retent homenatge als que patiren l'extermini nazi als camps de concentració alemanys. Seria un greuge comparatiu si ací no tinguérem la mateixa sensibilitat i reconeixement a la violència repressiva de la postguerra d'Espanya, des del cap fins a la cua de qualsevol administració, estatal, autonòmica, municipal. Totes elles, a més de les entitats cíviques i culturals. Tindre una actitud indiferent davant de la nostra pròpia Memòria Històrica i Democràtica seria menysprear i amagar el sofriment de les persones afusellades, empresonades i exiliades. A més, ho hem de fer sense cap actitud venjativa, tal com ens hem proposat fer-ho els membres del Fòrum.

Buscar la veritat a traves de documents guardats i cridar als huit vents que els republicans no eren delinqüents és una manera de fer-ho i el Fòrum fa temps que ho intenta. Però, també cal dir que hi ha altres maneres de recuperació de la memòria que podem veure i sentir a traves de les arts plàstiques. La col·lecció privada que hui mostrem de l'artista Luis Ardevínez pretén precisament això. Fer-nos pensar, mitjançant l'estètica creativa de diferents autors, un evident comportament ètic que va estar absent durant les etapes fosques del franquisme. L'art és una faceta més que cal mostrar com una especial aportació de l'estètica a l'ètica.

No pot haver-hi estètica sense ètica, o a l'inrevés. Sembla que això és un principi filosòfic inqüestionable que signarien cineastes, pintors, escultors, literats, etc. La sensibilitat ètica és inseparable a l'art i una bona i evident mostra fou l'obra del pavelló espanyol de l'Exposició Universal de 1938 a París, on es denunciaven els horrors bèl·lics del moment.

També durant la llarga etapa del franquisme al País Valencià pul·lulaven una sèrie de pintors, escultors, gravadors, etc., com Eusebi Sempere, l'Equipo Crònica, Joan Genovés, Castejon, Yturralde, Calduch, Ripollés i molts altres. Foren creadors d'obra avantguardista subtilment farcida de denúncia. Eren diferents col·lectius d'artistes compromesos en la societat plens de creativitat que anaven descobrint nous camins d'art. A més a més, tots van aportar solidàriament obra per fer exposicions col·lectives que servien per cobrir multes i fiances d'activistes polítics i sindicals reprimits per la dictadura.

No és cap novetat si dic que la República es va ocupar insistentment d'apropar i fomentar la sensibilitat artística a la societat. L'obra de Josep Renau, Ballester i de tants altres en són una bona mostra. Es feia pensant en aquell sector de la societat que sempre havien quedat marginats de l'art, de la literatura i de la cultura en general. He de citar, entre altres, el grup de teatre la Barraca que amb el suport de la República portava el teatre als pobles on mai no havia arribat.

En acabar la Guerra Civil d'Espanya, la societat va quedar òrfena de mestres que transmeteren aquesta sensibilitat artística i democràtica. Els que ho havien fet durant la República havien sigut apartats de la societat de diverses maneres. Els que van poder lliurar-se de la repressió franquista van iniciar un exili interior, la major part d'ells callats però donant fruits. Pintors, cineastes, escriptors, etc., crearen noves tendències i desenvoluparen una activitat farcida d'interrogants que necessàriament feien pensar. Era una actitud artística i intel·ligent de denúncia que el règim feixista no estava capacitat d'entendre i per això no sempre fou reprimida.

L'obra gràfica, "ARTISTES DE L'EXILI I LA LLUITA", que presenta Luis Ardevínez en aquesta exposició, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Alcoi i la càtedra Antoni Miró d'Art Contemporani de la Universitat d'Alacant, és una mostra important de la capacitat que tenen les arts plàstiques de delectar i fer pensar a la societat. Aquesta exposició no pretén fer cap denúncia, solament pretenem que ens ajude a reflexionar a través del subtil missatge dels quadres i dels seus autors.

F. GOYA, Fuendetodos 1746, (Aguafuerte)

SOLANA, Madrid 1886, (Aguafuerte)

JOAN MIRO, Barcelona 1893, (Litografia)

F. MATEOS, Sevilla 1894, (Serigrafia)

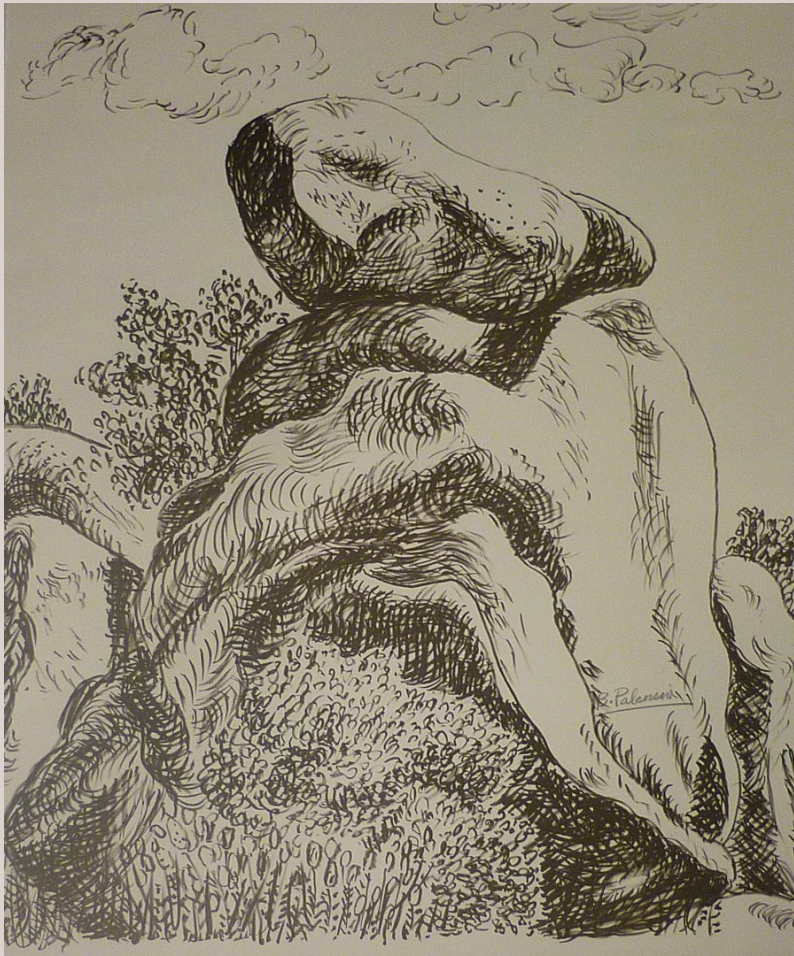

J RENAU, Valencia 1907, (Serigrafia)

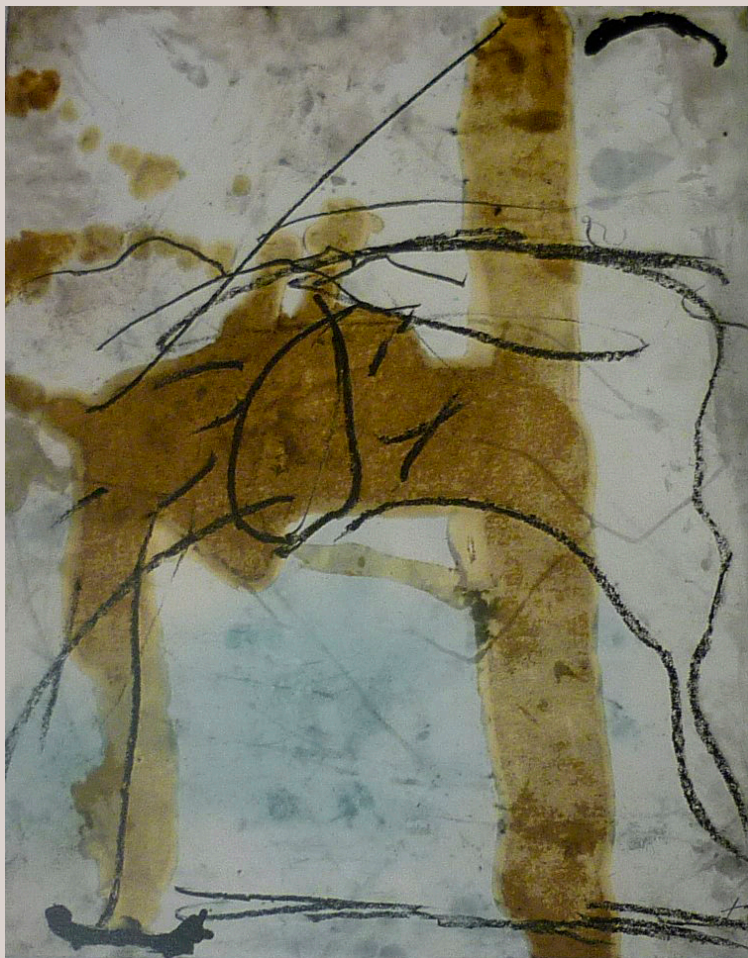

R. ALBERTI, Cádiz 1902 (Serigrafía)

BENJAMÍN PALENCIA, Albacete 1894, (Litografía)

TÀPIES, Barcelona 1923, (Litografia)

THARRATS, Girona 1918, (Litografia)

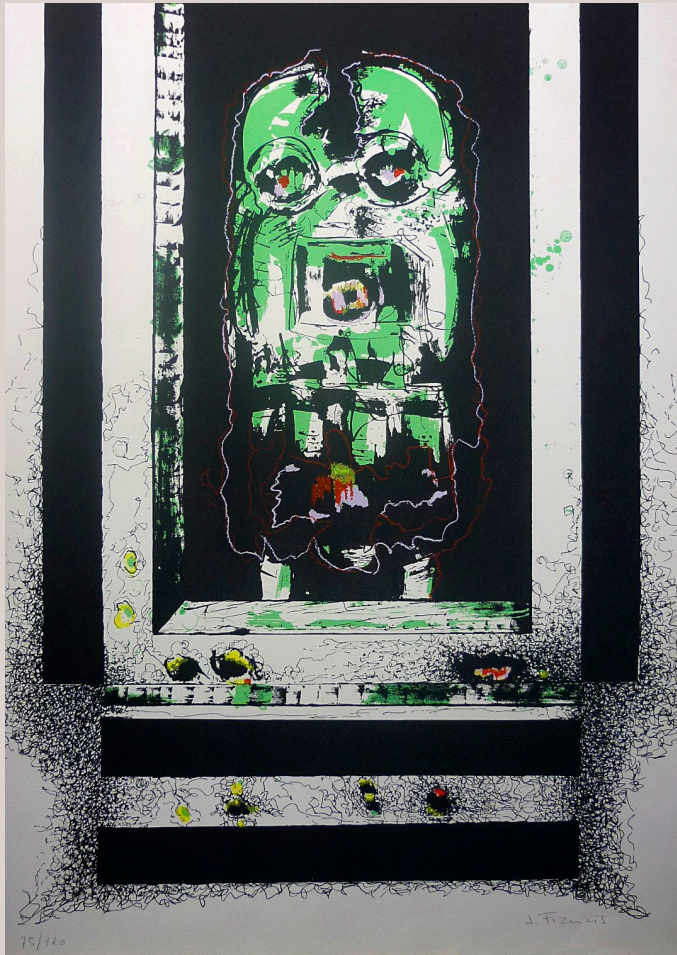

CANOGAR, Toledo 1939, (Serigrafia)

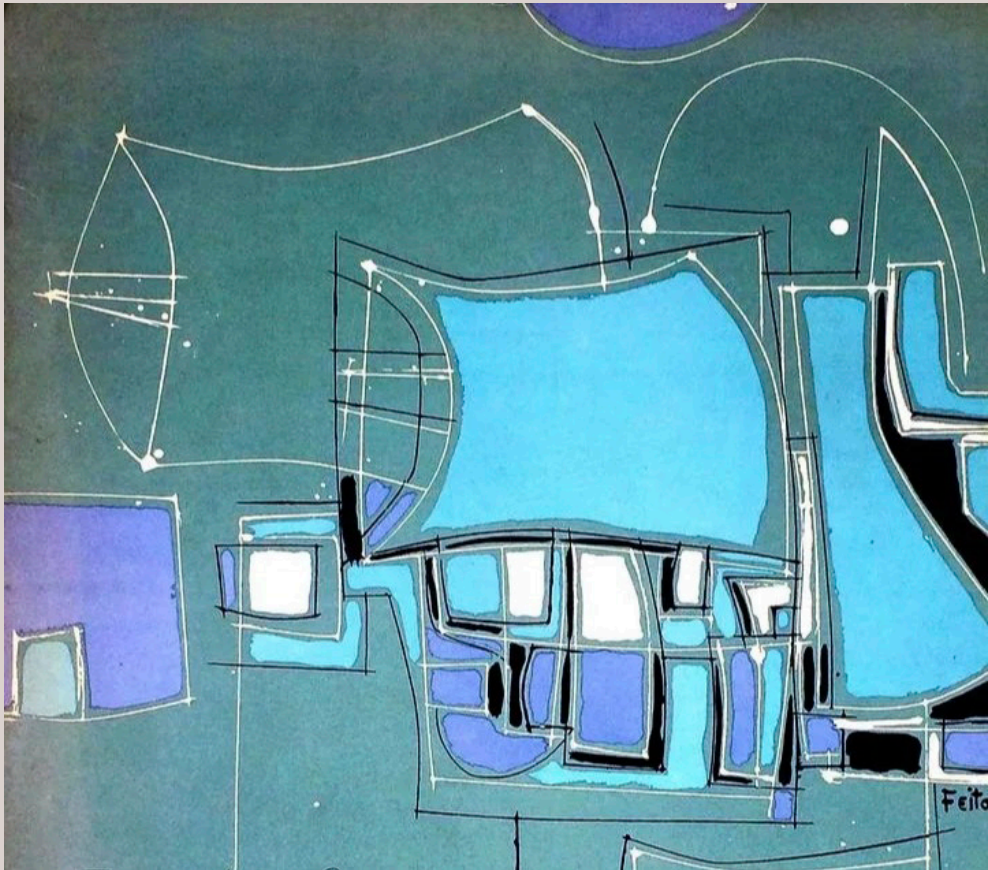

A. SUAREZ, Gijón 1923, (Litografía)

JUANA FRANCÉS, Alacant 1924, (Serigrafia)

FEITO, Madrid 1939, (Litografía)

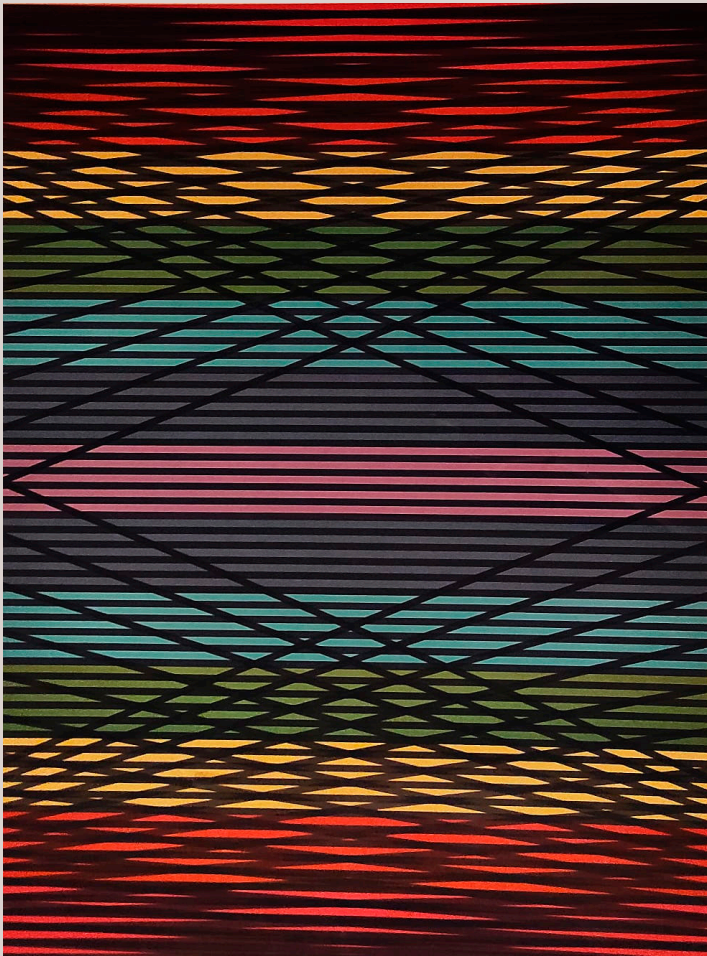
JOSÉ VENTO, Valencia 1925, (Xilografía)

JOAN GENOVÈS, Valencia 1930, (Litografia)

ANDREU ALFARO, Valencia 1929, (Aiguafort)

E. SEMPERE, Onil 1923, (Litografia)

MICHAVILA, Castelló 1925, (Serigrafia)

R. ZAMORANO, Valencia 1923, (Serigrafia)

SALVADOR SORIA, Valencia 1915, (Serigrafia)

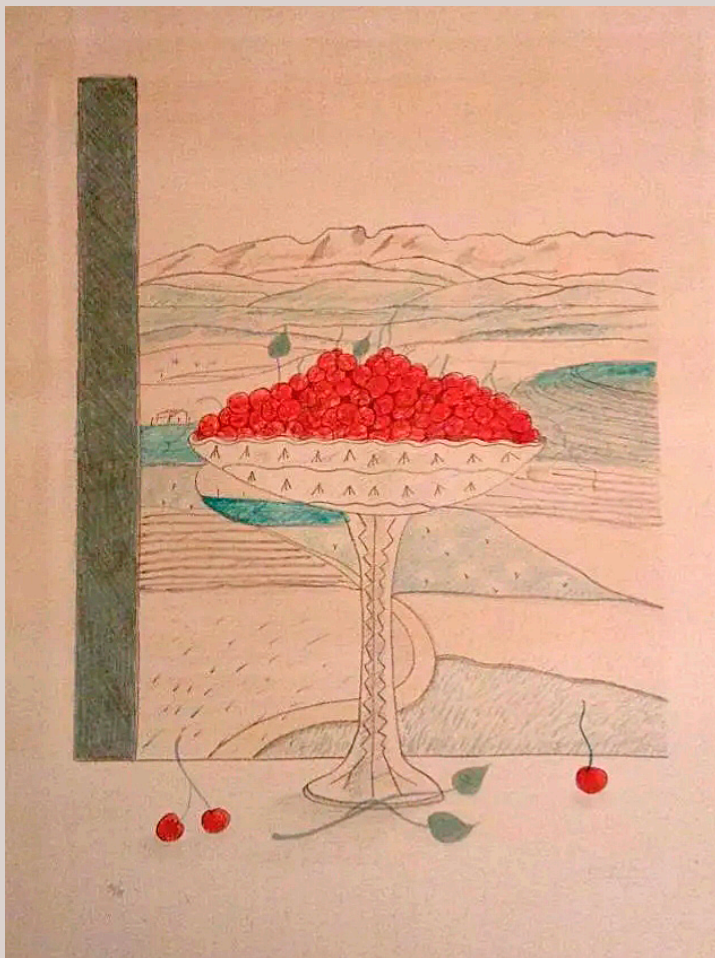

E. BOIX, Girona 1923, (Xilografia)

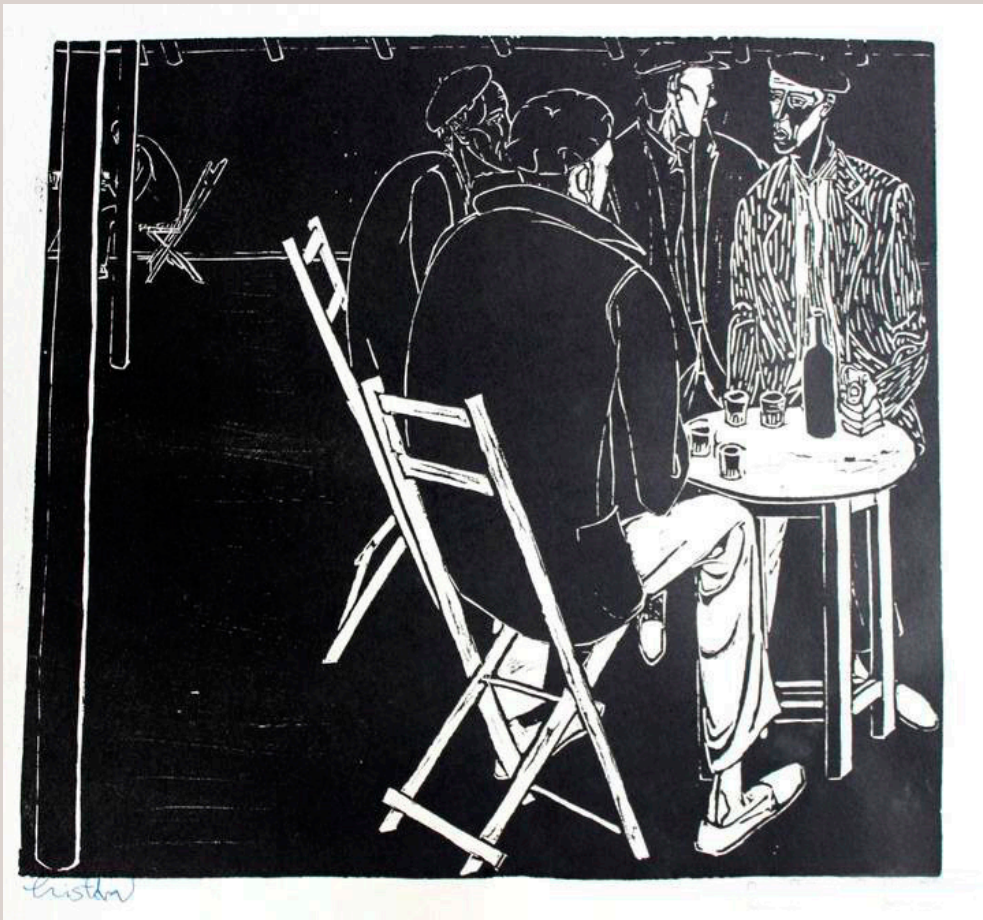

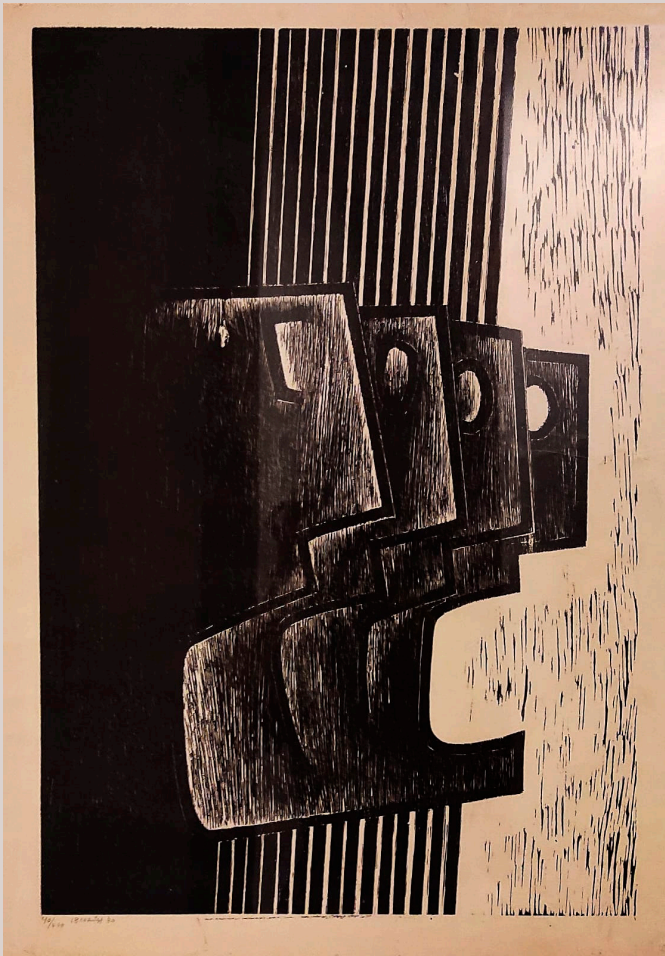
R. CASAMADA, Barcelona 1923, (Litografia)

M. GIRONA, Barcelona 1923, (Serigrafia)

C. AGUILERA, Sevilla 1939, (Xilografía)

A. IBARROLA, Vizcaya 1930, (Xilografía)

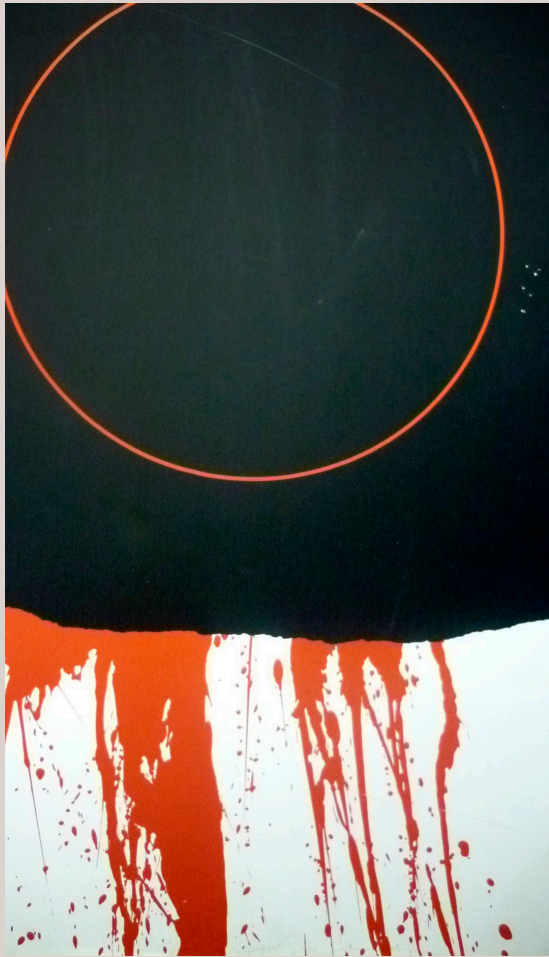

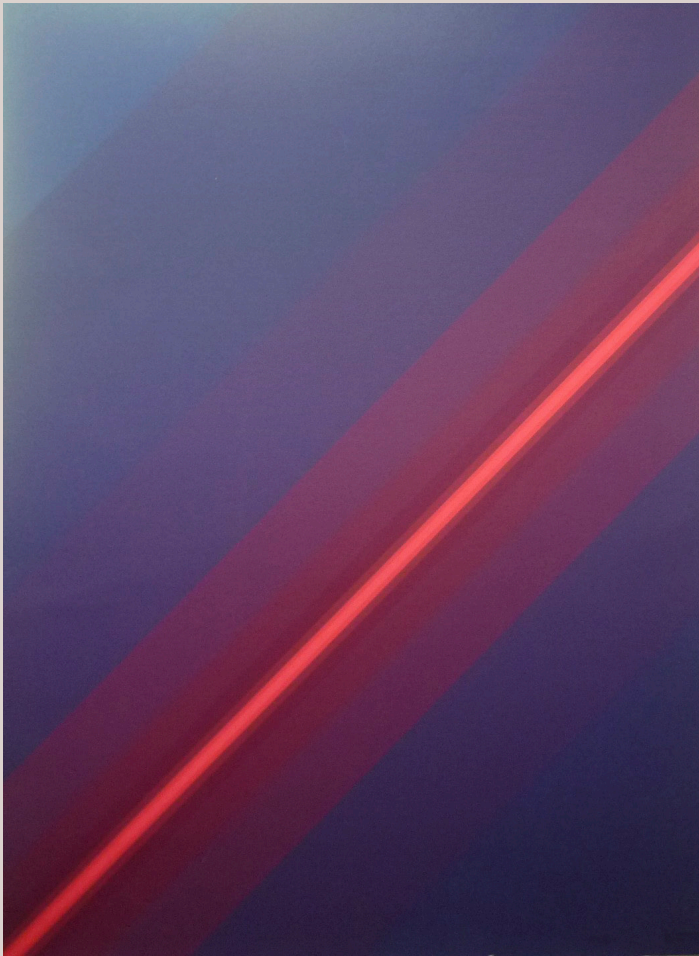
J. ORTEGA, Ciudad Real 1921, (Aguafort)

GUINOVART, Barcelona 1927, (Litografia)

GUSTAVO TORNER, Cuenca 1925, (Serigrafía)

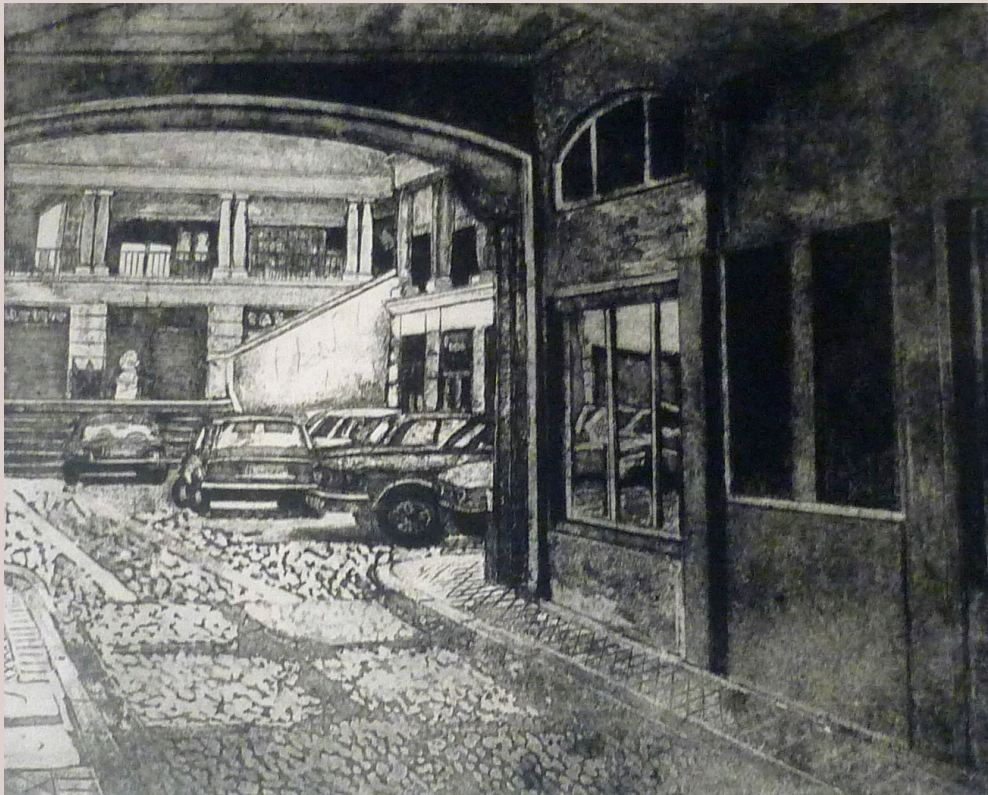

YTURRALDE, Cuenca 1942, (Serigrafía)

A. LÓPEZ, Ciudad Real 1936, (Litografía)

AMALIA AVIA, Toledo 1930, (Aiguafort)

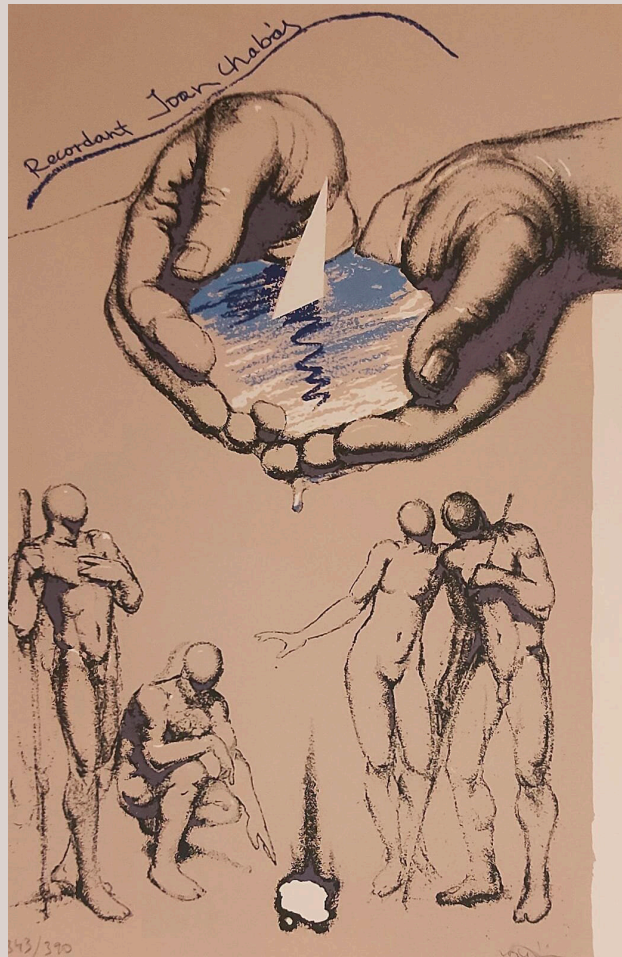
CARME JORQUES, Xàtiva 1952, (Serigrafia)

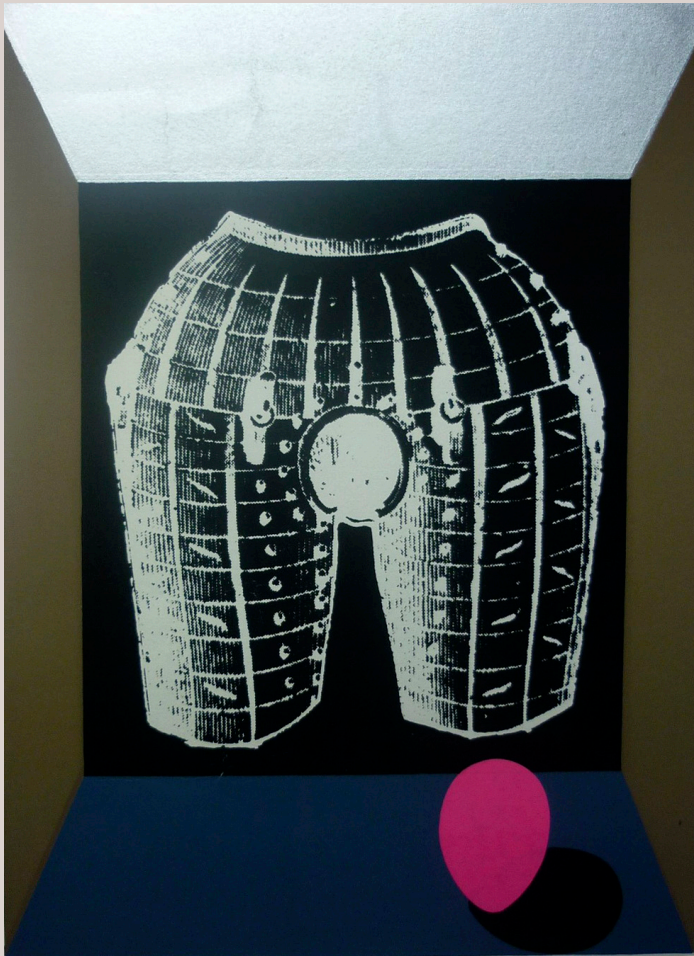

CONSTANTE GIL, La Coruña 1926, (Serigrafía)

CASTEJÓN, Elx 1945, (Serigrafía)

ANDRES CILLERO, Valencia 1934, (Serigrafia)

ANZO, Valencia 1931, (Serigrafia)

ARROYO, Madrid 1937, (Serigrafia)

EQUIP CRÒNICA, 1963 (Manolo Valdés, València 1942, Rafael Solbes, València 1940, (Litografia)

EQUIPO REALITAT, 1966 (Joan Cardells, València 1948, Jordi Ballester, València 1941), Litografia

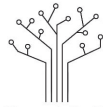
SENTO MASIÀ, Alcoi 1940, (Litografia)

ANTONI MIRÓ, Alcoi 1944, (Metal·lografia)

Fòrum per la Memòria
Històrica i Democràtica
a Cocentaina

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE
AJUNTAMENT D'ALCOI

AJUNTAMENT D'ALCOI

 ALCOI
capital cultural
valenciana 2021

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
D'ALCOI
AJUNTAMENT D'ALCOI

DE L'EXILI I LA LLUITA

ALCOI, JULIOL-AGOST-SETEMBRE 2021

CASA DE CULTURA

F. GOYA, SOLANA, JOAN MIRÓ, F. MATEOS, J. RENAU, R. ALBERTI, BENJAMÍN PALENCIA, TÀPIES, THARRATS, CANOGAR, A. SUAREZ, JUANA FRANCÉS, FEITO, JOSÉ VENTO, JUAN GENOVÈS, ANDREU ALFARO, E. SEMPÈRE, MICHAVILA, R. ZAMORANO, SALVADOR SORIA, E. BOIX, R. CASAMADA, M. GIRONA, C. AGUILERA, A. IBARROLA, J. ORTEGA, GUINOVRT, GUSTAVO TORNER, YTURRALDE, A. LÓPEZ, AMALIA AVIA, CARME JORQUES, CONSTANTE GIL, CASTEJÓN, ANDRES CILLERO, ANZO, ARROYO, EQUIP CRÒNICA 1963 EQUIP REALITAT 1966, SENTO MASÍA, ANTONI MIRÓ.

CENTRE CULTURAL
MARIO SILVESTRE

AJUNTAMENT
D'ALCOI

Fòrum per la Memòria
Històrica i Democràtica
a Cocentaina

ALCOI
capital cultural
valenciana 2021

CÀTEDRA
ANTONI MIRÓ
D'ART CONTEMPORANI
UNIVERSITAT D'ALACANT

AJUNTAMENT D'ALCOI
AJUNTAMENT D'OTIS